

MEMORANDUM

Voor een economie die de mens en het milieu centraal stelt in zijn project

Een onderneming met participatief en democratisch bestuur hanteert een alternatief economisch model dat gebaseerd is op het algemeen belang en gegarandeerd wordt door een participatieve en democratische governance.

Wanneer dit wordt ondersteund, betekent dit dat een economie wordt ondersteund die zin geeft aan het werk doordat de mens en het milieu centraal worden gesteld in haar project.

HOE KUNNEN ONDERNEMINGEN MET PARTICIPATIEF EN DEMOCRATISCH BESTUUR WORDEN ONDERSTEUND?

- 1** Door de mechanismen van directe participatie van de werknemers/werkneemsters aan de beslissingen te erkennen doordat een vrijstelling wordt verleend van de verplichting om een ondernemingsraad (OR) of een comité voor preventie en bescherming op het werk (CPBW) op te richten.
- 2** Door de financiële leefbaarheid van de coöperatieve vennootschappen te verbeteren en door de herinvestering in de coöperatieve ontwikkeling te bevorderen dankzij een vrijstelling van de belastingen op de ondeelbare reserves.

1 Vrijstelling van de verplichting om een OR of een CPBW op te richten in ondernemingen met participatief en democratisch bestuur

CONTEXT

Sociaal overleg is een belangrijke pijler van het Belgisch democratisch systeem dat op federaal, sectoraal en ondernemingsniveau wordt georganiseerd. Op het niveau van de onderneming kunnen de werknemers/werkneemsters deelnemen aan het besluitvormingsproces met betrekking tot het ondernemingsbeleid via hun vertegenwoordigers in de ondernemingsraad (OR) en in het comité voor preventie en bescherming op het werk (CPBW).

Het **participatief en democratisch bestuur** is een wijze van governance die vrijwillig wordt gekozen door de onderneming en die specifiek gericht is op de directe participatie van de werknemers/werkneemsters aan de beslissingen die op de diverse overlegplaatsen (RvB, AV, andere) worden genomen.

De organisatie van sociale verkiezingen en de oprichting van een OR en een CPBW impliceren voor de democratische en participatieve ondernemingen het risico van een **overlapping** en een **verslechtering van het participatieproces**.

VOORSTEL

Naar het voorbeeld van de Nederlandse wet stellen de ondernemingen met participatief en democratisch bestuur voor om de Belgische wetgeving te wijzigen en een systeem van vrijstelling van de wettelijke verplichting tot oprichting van een OR of een CPBW in te voeren.

VOOR WIE?

De erkende coöperatieve vennootschap waarvan minstens de helft van de stemrechten op de AV bezoldigde coöperanten vertegenwoordigen en waarvan het bestuursorgaan uit niet-statutaire bestuurders bestaat;
De vzw waarvan minstens de helft van de effectieve leden tot het bezoldigd personeel behoort en waarvan het bestuursorgaan voor de meerderheid uit niet-statutaire bestuurders bestaat.

ONDER WELKE VOORWAARDEN?

- (1) De werknemers/werkneemsters worden geraadpleegd en de meerderheid heeft hiertegen geen bezwaar.
- (2) De aanvraag krijgt een positief advies van de regionale raadgevende vergadering (CESE, Brupartners of SERV)
- (3) De onderneming voert procedures in die de informatie aan en het overleg met de werknemers/werkneemsters organiseren over de kwesties die betrekking hebben op de werkgelegenheid en de arbeidsorganisatie alsook op de economische en financiële situatie van de onderneming.

Geldigheidsduur van de vrijstelling: maximum 4 jaar (hernieuwbaar)

2 Vrijstelling van de belastingen op de ondeelbare reserves in de erkende coöperatieve vennootschappen

Naar het voorbeeld van een regeling die in Frankrijk bestaat, stellen wij voor om een bijzonder belastingstelsel in te voeren waarbij, onder bepaalde voorwaarden, **een vrijstelling wordt verleend van vennootschapsbelasting voor een deel van de winst die wordt gerealiseerd door de coöperatieve vennootschappen die erkend zijn door de Nationale Raad voor de Coöperatie** en die onderworpen zou zijn aan een bijzonder statuut, namelijk dat van "**ondeelbare reserves**".

De ondeelbare reserves zouden de volgende kenmerken kunnen hebben:

- Tijdens het bestaan van de vennootschap zouden ze niet uitkeerbaar zijn;
- In geval van ontslag of uitsluiting zouden ze niet worden uitgekeerd aan de ontslagnemende of uitgesloten coöperant(e) en zij zouden evenmin in aanmerking worden genomen voor de waardering van het scheidingsaandeel;
- Op het ogenblik van de vereffening zouden zij worden toegewezen aan economische of sociale activiteiten die de erkende coöperatieve vennootschap beoogt te bevorderen.